قسمت دهم صبح

اداره کل آموزش و پرورش استان لرستان مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۲ خرم آباد	باسمه تعالی سوالات امتحان هماهنگ درس علوم و فنون ادبی ۱ رشته: ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی	نوبت صبح نام و نام خانوادگی:
پایه دهم دوره دوم متوسطه	تعدادصفحه:۳ تاریخ امتحان: ۱۸ / ۱۰ / ۱۴۰۱	مدت امتحان: ۹۰دقیقه
دانش آموزان روزانه پایه دهم متوسطه دوم ناحیه ۲ خرم آباد در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۱		صفحه ۱

ردیف		نمره
الف	تاریخ ادبیات و سبک شناسی تحلیل متن (۴ نمره)	
	۱.از نظر تاریخی، زبان های ایرانی به چند دسته عمده تقسیم می شوند؟ به ترتیب بنویسید.	/۷۵
	۲. .....، نخستین صورت زبان ادبی فارسی نو در برابر نفوذ عناصر زبان عربی بود.	/۲۵
	۳.رایج ترین انواع شعر فارسی در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم، .....، ..... و ..... بود.	/۷۵
	۴.نخستین گام مؤثر در رویارویی با متون چیست؟	/۲۵
	۵.یکی از آسان‌ترین و کاربردی ترین شیوه ها در بررسی و تحلیل متن چیست؟	/۷۵
	۶.آثار بر جای ماندهٔ زبان فارسی باستان، ..... و..... که به خط ..... نوشته می شد.	/۷۵
	۷. جدول زیر را کامل کنید.	/۵

نام کتاب	نویسنده	موضوع کتاب
شاهنامه ابومنصوری		

ب	موسیقی شعر (۶ نمره)	
	۸.اساسی ترین عامل پیدایش شعر را بنویسید.	/۲۵
	۹.در بیت های زیر، چگونه بار حماسی فضای شعر غنی تر شده است؟	/۵
	خـــروش آمـــد و نالهٔ کـــرنای دمِ نای رویین و هندی درای	
	زمین آمد از سُمِّ اسپان به جوش به ابر اندر آمد فغان و خروش	
	۱۰.کدامیک از عبارت های زیر درست و کدامیک نادرست است؟	۱
	الف)وزن ادراکی است که از احساس نظم حاصل می شود. درست( ) نادرست( )	
	ب)وسیلهٔ ادارک وزن، زبان ماست. درست( ) نادرست( )	
	ج)توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف لحن می شود. درست( ) نادرست( )	
	د)وزن در شعر، جنبه تزیینی دارد و نمی توان از آن چشم پوشید. درست( ) نادرست( )	
	۱۱.دربارهٔ عواطف و حس و حال حاکم بر فضای شعر زیر توضیح دهید.	/۵
	ای نفسِ خـــرّمِ بادِ صبا از برِ یار آمـــده‌ای، مرحبا	
	قافلهٔ شب، چه شنیدی ز صبح مرغ سلیمان، چه خبر از صبا	
	بر سرِ خشم است هنوز آن حریف یا سخنی می‌رود اندر رضا؟	
	۱۲. ..... آشکارترین ابزار موسیقایی شعر است.	/۲۵
	۱۳.هجا را تعریف کنید .	/۵
	۱۴.بیت زیر را به هجا های تشکیل دهنده آن تجزیه کنید؛علامت هر هجا را زیر آن بنویسید. (ستون اول مصراع اول، ستون دوم مصراع دوم، ستون سوم علامت هجاها)	۲
	بخور تا توانی به بازوی خویش که سعیت بود در ترازوی خویش	

جزوه سیتی
www.jozvehcity.ir

اداره کل آموزش و پرورش استان لرستان مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۲ خرم آباد	باسمه تعالی سوالات امتحان هماهنگ درس علوم و فنون ادبی ۱ رشته: ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی	نوبت صبح نام و نام خانوادگی:
پایه دهم دوره دوم متوسطه	تعدادصفحه:۳ — تاریخ امتحان: ۱۸ / ۱۰ / ۱۴۰۱	مدت امتحان: ۹۰دقیقه
دانش آموزان روزانه پایه دهم متوسطه اول ناحیه ۲ خرم آباد در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۱		صفحه ۲

ردیف		نمره
	۱۵.برای کاربرد صامت و مصوت هر یک از واج های زیر، نمونه ای بنویسید.	۱

واج	صامت	مصوت
«و»		
«ی»		

زیبایی‌شناسی شعر (۶نمره)

ج

۱۶.واج آرایی را در بیت زیر بیابید و بنویسید.

فغان کاین لولیان شوخ شیرین کار شهر آشوب — چنان بردند صبر از دل که ترکان خوان یغما را ۱

۱۷.واژه آرایی را در بیت های زیر بیابید و بنویسید.

الف)زمانه قرعـــهٔ فال می‌زند به نام شما — خوشا شما که جهان می رود به کام شما ۱

ب)بی عمر زنده‌ام من و این بس عجب مدار — روز فـــراق را که نهد در شمار عمر

۱۸.عبارت زیر را می توان مسجع نامید؟ دلیل خود را بنویسید.

پادشاهی او راست زیبنده، خدایی او راست درخورنده، بلندی و برتری از درگاه او جوی و بس. ۱

۱۹.برای ایجاد آرایهٔ سجع در یک کلام، حداقل چند جمله نیاز است؟ چرا؟ /۵

۲۰.ارزش موسیقایی کدام نوع سجع، بیشتر است؟توضیح دهید. /۵

۲۱.در جمله ها و بیت های زیر، نوع سجع را مشخص کنید. ۲

الف)الهی اگر بهشت، چون چشم و چراغ است، بی دیدار تو درد و داغ است.

ب)طالب علم عزیز است و طالب مال ذلیل.

ج)من مانده‌ام مهجور از او، درمانده و رنجور از او — گویی که نیشی دور از او در استخوانم می‌رود

د)محبت را غایت نیست؛ از بهر آن که محبوب را نهایت نیست.

نقد و تحلیل نظم و نثر (۴نمره)

د

۲۲.نمونهٔ زیر را از نظر ویژگی‌های زبانی بررسی کنید و بنویسید. ۲/۵

آلا یا خیمـــگی، خیمه فرو هِل — که پیشاهنگ، بیرون شد ز منزل

تبیـــره بزد، طبـــل نخستین — شتـــربانان همـــی‌بندند محمل

نماز شام نزدیک است و امشب — مَه و خورشید را بینـــم مقابل

ولیکـــن مـــاه دارد قصدِ بالا — فـــرو شد آفتـــاب از کوه بابِل

جزوه سیتی
www.jozvehcity.ir

دهم ع

اداره کل آموزش و پرورش استان لرستان مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۲ خرم آباد	باسمه تعالی سوالات امتحان هماهنگ درس علوم و فنون ادبی ۱ رشته: ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی	نوبت صبح نام و نام خانوادگی:
پایه دهم دوره دوم متوسطه	تعدادصفحه:۳ — تاریخ امتحان: ۱۸ / ۱۰ / ۱۴۰۱	مدت امتحان: ۹۰دقیقه
دانش آموزان روزانه پایه دهم متوسطه اول ناحیه ۲ خرم آباد در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۱		صفحه ۳

ردیف		نمره
	۲۳.نمونه زیر را از نظر ویژگی‌های قلمرو فکری بررسی کنید. ای خواجه رسیده است بلندیت به جایی — کز اهل سماوات به گوش تو رسد صوت! گر عمـــر تو چون قد تو باشد به درازی — تو زنده بمـــانی و بمیرد ملک الموت	۱
	۲۴.نمونه زیر را از نظر ویژگی های قلمرو ادبی بررسی کنید.(دو مورد کافی است.) «نوشته‌اند: درزی ای و جولاهه‌ای با هم دوستی داشته‌اند و چون به هم بنشستند، می‌گفتندی که این کار این شیخ، هیچ بر اصل نیست. روزی با یکدیگر می‌گفتند که این مرد دعوی کرامت می‌کند؛ بیا تا هر دو به نزدیک وی دَر شویم؛ اگر شیخ بداند که ما هر یکی چه کار کنیم و پیشهٔ ما چیست. بدانیم که او بر حق است و آنچ می‌کند، بر اصل است. هر دو متنکّروار به نزدیک شیخ ما درآمدند. چون چشم شیخ بر ایشان افتاد، گفت: به فلک بر، دو مرد پیشه‌ورند — زان یکی درزی و دگر جولاه پس اشارت به درزی کرد و گفت: این ندوزد، مگر قبای ملوک آنگه اشاره به جولاهه کرد و گفت این نبافد، مگر گلیم سیاه ایشان هر دو خجل گشتند و در پای شیخ افتادند و از آن انکار، توبه کردند.» (اسرارالتوحید، محمدبن منور) درزی : خیاط. جولاهه: بافنده. متنکّروار: ناشناس، پنهانی.	/۵

موفق باشید

جزوه سنتی
www.jozvehcity.ir